

Bonni Egyezmény (A vándorló fajok összehangolt, nemzetközi védelmét szolgáló keretmegállapodás)

Az egyezmény 1979-ben jött létre, s hazánk 1983-ban csatlakozott hozzá. Az egyezmény I. függeléke a veszélyeztetett, ezáltal fokozott védelmet igénylő vándorló állatfajokat tartalmazza, a II. függelékben az ún. kedvezőtlen védelmi helyzetű fajok szerepelnek, melyek védelmére a vándorlás útvonalába eső országok közös megállapodásokat hivatottak kötni.

Konkrét kötelezettségek

- A vándorló fajok jogi védelme.
- A vándorló fajok védelme és gondozása érdekében megállapodások megkötése.
- A fajok kipusztulásának megakadályozása érdekében a fontos élőhelyek megőrzése, ahol pedig megoldható, ezen élőhelyek helyreállítása.
- A fajok vándorlását jelentősen gátló tevékenységek vagy akadályok megelőzése, kiküszöbölése vagy minimálisra csökkentése.
- Törekedni kell a fajokat veszélyeztető tényezőknél a lehetőség és a célszerűség mértékéig való csökkentésére vagy szabályozására, beleértve a nem őshonos fajok betelepülését vagy betelepítésének szigorú ellenőrzését, vagy a már betelepített/betelepült fajok ellenőrzését vagy esetleges felszámolását.

A csatlakozási okiratot Magyarország 1983. július 12-én helyezte letétbe. A konkrét kötelezettségek hazai végrehajtása:

Számos esetben elkészültek a fajvédelmi tervek. Ilyenek a fekete gólya, a fehér gólya, a cigányréce, a rétisas, a parlagi sas, a kék vércse, a kerecsensólyom, a haris, a túzok, a széki lile és a gyurgyalag.

Kutatás folyik a védett madárfajok vonulásának, ökológiai vizsgálatának témakörében (pl. a Nyugat-magyarországi Egyetem által végzett magyar vadlúd-kutatási projekt, a Nyíregyházi Főiskolának a parti fecskék állományát veszélyeztető hatásokra vonatkozó vizsgálata).

A szélerőművek engedélyezésénél figyelembe kell venni azoknak a vándorló állatokat esetlegesen károsító hatásait.

A túzokvédelmi munkacsoport szakmai koordinálása alatt elkészültek a nemzeti park igazgatóságok túzok élőhelyeinek stratégiai tervei, valamint a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület túzokvédelmi programja.

1989-től zajlik a Túzokvédelmi Program végrehajtása, amely magába foglalja a túzokkímélő agrotechnika és vetésszerkezet alkalmazását, a fészkek felderítését és védőzónájuk kialakítását; a fészkaljak mentését; tojások mesterséges keltetését és kelés előtt vadon élő tojó alá történő visszahelyezését, a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság által létrehozott dévaványai túzokvédelmi mintaterület működtetését és az Érzékeny Természeti Terület (ÉTT) rendszer létrehozását.

Évek óta folyik a Rétisas Védelmi Program, amely keretében végzett tevékenység kiterjed többek között a szigetelőpapucskok középvezetékű szabad légvezetékek tartóoszlopaira történő kihelyezésére (az áramütések kiküszöbölésére) és a fészkelőterületen a fészkelési időszakban végzett erdőgazdálkodási tevékenységek elhalasztására.

Az Egyezmény II. függelékén felsorolt fajok csoportjaira a közös vándorlási útvonalba eső országok megállapodásokat köthetnek egy-egy állatcsoport közös, összehangolt védelmének érdekében. Magyarország kettőhöz csatlakozott: az európai denevérfajok populációinak megőrzéséről szóló megállapodáshoz, illetve az afrikai-eurázsiai vándorló vízimadarak védelméről szóló megállapodásához.